

Inserati se sprejemajo in velja trispodna pet-črtna:

8 kr. če se tiska enkrat,
12 " " " " dvakrat,
15 " " " " trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administraciji) in ekspedicijski na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvu je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

Izhaja po trikrat na teden, sicer: v torek, četrtek in soboto.

Deželni zbor Kranjski.

Naš deželni zbor se je včeraj po slovesni sv. maši, ki so jo v stolnici ob desetih imeli preč. g. korar Premierstein, sošel k letošnjemu zborovanju v dvorani na starem strelišči. Poslanci so vsi prišli, manjkalo je samo barona Tauffererja, tudi mil. knez in škof dr. Janez Krizostom Pogačar so bili prišli. Gosp. deželni predsednik baron Winkler je najprej v imenu vlade pozdravil poslance, ter naznanil, da so cesar grofa Thurna imenovali za deželnega glavarja, poslanca Petra Grassellija pa za njegovega namestnika. Vlada bode zadovoljno podpirala deželni zbor, in se držala svoje naloge, to je sprave in porazumljenja med narodi. In da je ta naloga prava, priča ravno deželni zbor sam. Grof Thurn s slovenskim nagovorom odpre deželni zbor, pozdravi poslance, omenja važne naloge, ki jih čaka zlasti gledé kmetijstva, obrtnijstva in delavskega stanu, in nemško nadaljeva povdarja 600letno svečanost, pri kateri bode imel dež. zbor priliko pokloniti se Njih Veličanstvu ter sklepa svoj govor s trikratnim slava-klicem na presvitlega cesarja. Ko potem poslanci storé obljubo, naznani predsednik, da mu je poslanec Svetec s tovariši izročil sledeči nujni predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Kranjski deželni zbor se ob priliki novzočnosti Njega Veličanstva meseca julija v Ljubljani pokloni presvitlemu cesarju in v posebni adresi izreče za vso Kranjsko deželo neomahljivo vdanost in zvestobo do preljubljenega vladarja in najvišje cesarske rodovine.
2. Visokorodni gospod deželni predsednik se

naprosi, naj pridobi v ta namen Najvišjo dovolitev.

3. Izvoli se v današnji seji odsek sedmero poslancev z nalogo, da predloži v prihodnji seji adresni načrt.

V Ljubljani, 25. junija 1883.

Sledé podpisí vseh narodnih poslancev in mil. kneza in škofa.

Svetec ob kratkem vtremeljuje nujnost svojega predloga, ktera se od zbora enoglasno sprejme, potem pa vtremeljuje še predlog sam, ki mu zbornica zopet pritrdi soglasno. Vršila se je takoj volitev dotičnega odseka, v kterega so bili soglasno izvoljeni: Svetec, Bleiweis, Grasselli, Vošnjak, Šuklje, Gutmannsthal in Žvegelj. Za načelnika bil je izvoljen gosp. Svetec, za namestnika njegovega pa baron Žvegelj. Za reditelja sta bila izvoljena dr. Poklukar in Lukmann, za verifikatorja pa Robič in Dežman. Poslanec Tauffererju se podeli 4 tedne odpust. Gosp. deželni glavar zatem omenja, da zaradi silnih priprav za 600letnico deželni odbor ni mogel izdelati predlogov za deželni zbor, in da bo po odhodu cesarjevem zbor za nekoliko časa prenehal, v kterem bode odbor izdelal potrebne priprave, ter se na jesen zopet sošel. Tudi napové, da bode prihodnja seja jutri, in da se bode obravnavala adresa, ako bode izdelana, potem pa se bodo volili razni odseki in pa novi deželni odbor. Baron Apfaltrern je hotel nekaj omenjati, a ker je bil deželni glavar sejo že sklenil, ni mogel več razodeti svoje želje.

Kakor čujemo, dosedanji deželni odbor ni najmanjše reči pripravil, ki bi se zamogla deželnemu zboru izročiti v pretresanje. Samo poročilo o potrditvi ravno kar dovršenih de-

želno-zborskih volitev je menda dognano in se bode že te dni obravnavalo. Razun protesta gledé volitve velikega posestva izročili so se ugovori ali protesti še zoper volitev poslanca dr. Sameca v Tržiču in zoper volitev poslanca Deva v Črnomeljskem okraji. Preiskava vseh teh ugovorov se bode izročila posebnemu odseku, in se bode potrditev obeh teh volitev kakor tudi volitve velikega posestva toliko časa odložila, da jih bode ta odsek na drobno prerešetal in deželnemu zboru stavljal svoje predloge.

Razun adrese do presvitlega cesarja in potrjenja volitev bode imel deželni zbor do prihoda cesarjevega le malo opravila, in da tudi pozneje ne bode brez dela skupaj ostal in zastoj dijeté prejemal, mu ne bode ostalo družega, kakor po odhodu Njih Veličanstva za kakih 5 ali 6 tednov seje preložiti in se raziti domu, da bode med tem časom novi deželni odbor izdelal potrebne predloge. Dosedanja večina se je kaj rada bahala s svojo delavnostjo in splošno marljivostjo, sedaj pa se je pokazalo, da še najpotrebnejših reči ni izdelala, ampak je vse v nemar pustila, kakor da bi bilo sveta konec, ko oni ne bodo več vodili deželne uprave. In to je tem več graje vredno, ker je deželni odbor dobro vedel, da se letošnji zbor snide že meseca junija, da je treba toraj o pravem času delati potrebne priprave. Skrajni čas je toraj, da se v okom pride tako malomarnemu oskrbovanju deželnih zadev, in da narodna stranka v deželni odbor izvoli može, ki se bodo z vso gorečnostjo in marljivostjo poprijeli svoje naloge, ter ji bodo mogli žrtovati vse svoje moči, da bode vse popolnoma, ne pa le na polovico in površno opravljeno.

Listek.

Dvoja vlada.

Carevanje Petra Velikega (1689—1725).

(Po Sloveju in drugih episal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Poltavska bitka in vspehi Rusov v pribaltiških pokrajinah. Malo pomoči je dobil Karl od svojega zaveznika Mazepe, a med tem pa se je pojavila na pomoč Rusom mogočna zaveznica, strašna zima, da so ptice z neba padale; trpeli so sicer tudi Rusi od te zaveznice, ali Švedi še mnogo bolj, ker niso imeli tople obleke, in spomladi l. 1709 ni ostalo Karlu več vojske nego 30.000 mož, ktere je razpostavil med rekama Pselo in Vorsklo z glavnim taborom v Budišču, severno od Poltave. (Poltava na Vorskli, gubernsko mesto; važen je ilinski somenj, na katerem se pretrži robe v vrednosti do 35 milijonov rubljev. Spominek na bitvo s Karlom stoji na

glavnem trgu. Poltava je rodno mesto Gnjeđića pisatelja. Prebivalcev šteje 40.000.) Zastonj je Karl pričakoval pomoči iz Turške in Poljske; samo Zaporožci so se zedinili s Švedi, ali 14. maja je njihovo sečo (predel) carska vojska osvojila. Še poprej, koncem aprila, je Karl oblegal Poltavo; brezuspešna obsada je trajala skoraj en mesec; 4. junija je prispel Peter k svoji vojski, ki je bila razpostavljena na levem bregu Vorskli ter oddeljena od Poltave neprehodnimi močvarami. Da reši mesto, ki se ni moglo dalje držati, odločil je Peter napasti sovražnika ter se poda čez Vorsklo; 27. junija se vzdigne tudi Karl proti ruskej vojski; ob štirih zjutraj se je začela bitka in ob enajstih so bili Švedi popolnoma potolčeni. Karl je komaj všel ter pobegnil z Mazepo in z malim brojem Švedov in Zaporožcev za Dnjepr, odkoder je pohitel proti turški meji; vsa ostala švedska vojska pod zapovedništvom Levenhaupta se je morala predati Menšikovu. Karl XII. se je ustavil v Benderu, podal se turškemu pokroviteljstvu ter se trudil, da pri-

pravi le-to državo na vojsko proti Rusiji; Mazepe je umrl čez dva meseca po prihodu v Bender. (Bender na reki Dnjestru, jaka trdnjava, v besarabskej oblasti, 30.000 prebivalcev; v bližini Bendera je Varnica, kjer je preživel Karl XII. štiri leta poslé poltavske bitke. Na bregu Dnjestra se vidi mogila atamana Mazepe).

S poltavsko bitko je bila skršena moč Švedske, ki je prvenstvovala na severju Evrope poslé tridesetletne vojske; njeno mesto je zavzela Rusija. Do poltavske bitke („preslavne viktore, ruskega vstajenja“, tako so jo zvali vrstveniki) pripadala je glavna povestniška uloga zapadnim evropskim narodom plemena germanskega in romanskega; s poltavsko bitko pa stopi na povestniško pozorišče iztočna Evropa v lieu Rusije; ž njo pa je zadobilo važno značenje tudi pleme slavjansko. Vsi od Karla premagani so zdaj oddahnili; izborni knez saksonski in kralj danski pretrgata mir s Švedsko; Stanislav Leščinski se brez Karlove moči ni mogel držati v Poljskej ter je moral pobegniti

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. junija.

Avstrijske dežele.

V Istri in na Goriškem so se 23. t. m. vršile volitve za deželni zbor. Izvoljeni so bili: V Volovski: Matija Strk in Matko Laginja; na Krku: glavar Elušeg in dr. Balmarič; v Kopru: Ant. Krišnac in Ant. Spinčič; v Poreči: dr. Amoroso in dr. Venier; v Gorici: dr. Josip Tonkli in dr. Rojic; v Tolminu: dr. Nikolaj Tonkli in Ignacij Kovačič; v Sežani: dr. Josip Abram in župan Mahorčič; v Gradški Dottori in del Torre.

Dolenje-Avstrijski deželni zbor je zavljuden, vendar se hočemo nekoliko ozirati na njegove obravnave, ki so zanimive zaradi tega, ker fakijska opozicija, ki se je glasila v državnem zboru, se je tu oglašala, obnašala in rogovilila zoper slehernega, ki jej je nasprotoval, oziroma, ki je samostojno mislil in potem govoril. V 10. seji 20. junija je poročal dr. Kopp o nasvetu, ki se tiče decentralizovanja železnice. Deželni zbor za Dolenje-Avstrijsko vidi v nameravanem decentralizovanju železnice resno oškodovanje opravičenih korist dunajskega mesta, tako se glasi nasvetovana resolucija, on vidi v tem, da se središče zanemarija in da vsled tega nastajajo težave za jednotno upravo; ljudstva si postajajo bolj in bolj tuja in avstrijska državna misel pri tem vedno bolj hira. Deželni zbor želi in upa, da se bodo nevarnosti še o pravem času odvrnile, da ne bodo svoj čas pogubonosne in nepopravljive. C. k. namestnik je na to odgovoril, da železnica spada pod § 11 drž. osnov. postav 1876 v področje državnega zbora, kateremu je vlada odgovorna, kar sklone in vkaže pri upravi železnice. Kar pa se tiče izgredev na politično polje, varoval je vladino stališče ter rekel, da se v razpravo takih stvari ne bode tukaj spuščal, ker obravnava takih stvari ne spada semkaj, marveč pred državni zbor. A sedaj so se oglašili govorniki za govornikom, eden huji kakor drugi. Konečno se oglasi dr. Kopp, ki se huduje nad tem, da bi deželni zbor ne bil kompetenten govoriti o tem, o čemur sme govoriti vsako društvo, vsak napovedan in skupaj sklican zbor. Govornik še nekaj govori o aktivnem in pasivnem patriotizmu. Sploh se vidi, da mu je zato, da nadraži, kar more, ljudstvo zoper sedanjo vlado, ker govori, da je ljudstvo od dne do dne bolj nezadovoljno. Pri glasovanju se sprejme nasvet odbora. Pri ti priliki poskusijo tudi z nasprotnim glasovanjem. Zoper nasvet je pet poslancev, trije iz kmetov, prošt Kerschbaumer in rektor dr. Maasen. (Kakor že povedano, tukaj gre za to, da bi nekaj pisaren za železnice ne bilo na Dunaji, marveč v deželi, po

kateri in zaradi katere je železnica izpeljana, namreč v Lvovem in v Pragi. — Druge škode Dunajčanje ne bodo imeli, nego, da bode nekaj manj vradnikov tam, in zaradi tega toliko vpitja, žuganja in grozenja. Naj pomaga, kar more!

Pride pa tudi na vrsto obravnava o izstopu udov iz deželnega šolskega sveta, katere pošilja deželni odbor in dunajsko mesto v deželni šolski svet. Poročilo namreč pravi: dr. Kopp, dr. Lustkandl, vitez pl. Raab in dr. Weitlof so prav storili, da so izstopili iz deželnega šolskega sveta za Dolenje-Avstrijsko in deželni zbor se jim za to zahvali, a pripuša jim na prosto voljo, ker jih je deželni odbor zopet volil, da smejo o pripravnem času zopet vstopiti v deželni šolski svet. — Istopili so namreč imenovani in tudi zastopovalci Dunajskega mesta iz deželnega šolskega sveta o priliki, ko je ministerstvo privolilo česko šolo na Dunaji. O tem poroča dr. Kopp, ki zagovarja odsekovo poročilo. Oglasi se potem dr. Maasen, rektor dunajskega vseučilišča ki v daljšem govoru dokazuje, da česka šola na Dunaji ni zoper postav, da zaradi nje nemštvo na Dunaji ni v nevarnosti, nemštvo mora pravično biti do drugih narodnost, potem pravi z besedami pesnika: Svobodni hočete biti, a ne znate biti pravični. Ta govor nam kaže moža, ki ne gleda koliko jih je za njim, marveč nespresašeno govori resnico in pravico v zgovorni besedi. Zaradi visoke stopnje, katero zavzema dr. Maasen, je bil drugim poslancem govor prav zelo neumestno, motili so ga, rogali so se mu in potem padli nanj, kakor trop vranov na skobca. Govorili so za njim dr. Weitlof, dr. Lustkandl, posl. Steudel. Oglasi se še enkrat dr. Maasen, ki pravi, da je on v svojem imenu, a ne v imenu dunajske univerze govoril. On protestuje zoper napačno tolmačene besede, sam menda najbolj ve, kar je govoril. Oglasi se še posl. dr. Suess, ki hoče nekako osmešiti dr. Maasen-a ter pravi, ko bi on imel pravico govoriti v imenu dunajske univerze bi rekel pred vsem: Pustite mladini vzore! Potem bi se nji nepoklicani ljudski zagovorniki nič več ne vsilovali. Ko je govoril še poročevalec dr. Denkl, se je sprejel nasvet odborov. Vzdigne se tukaj zopet le dr. Maasen sam. (Več poslancev desnice je že med tem šlo iz dvorane, tudi pri glasovanju več poslancev iz leve ne bilo navzočih.)

Pride potem na vrsto nasvet finančnega odbora, naj se da nemškega „Schulvereinu“ 2000 gld. Sprejme se brez ugovora. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo deželnega odbora, kar se tiče višjega števila deželnih poslancev, znižanja volilnega venenja i. dr. Pri glasovanju se sprejme nasvet občinskega in ustanovnega odseka s 46 glasovi zoper 5 gla-

sov — glasovalo jih je le 51 poslancev. V 10. seji 21. junija so bile na vrsti le bolj notranje reči, in potem je bila ta sesija končana.

Sad je dozorel. Dr. Suess in tovariši v dolenje-avstrijskem deželnem zboru niso govorili gluhim nšesom, niso zastoj pisali dunajski liberalno-židovski listi, sad je dozorel na radost vrtnarjev in oskrbnikov. — V saboto se je zbralo nad 400 dijakov v sobi št. 14, ki so čakali na dr. Maasna, da bi vpili in kričali nad njim. A dr. Maasna ni bilo, namesto njega je prišel dekan pravoslavne fakultete dr. Demelius in je svaril in opominjal dijake k miru in pokoju. Mirnejši del je odšel, ostali pa so le kričali in rogovili, a tudi ti so pozneje pobrali šila in kopita. „N. f. Presse“ pravi, da hočejo tudi profesorji skazovati se zoper dr. Maasna. — Kam smo prišli? — Grjega hinavstva vendar ne more biti, nego je to, javno govoriti, kako je ljudstvo vznemirjeno, skrivaj pa mladino hujskati in nadražiti zoper učnike.

Neredi na **Dunaji** so se ponavljali v nedeljo o priliki, ko je bilo promoviranih 13 doktorandov prava. — Ko so se dijaki vrnili v dvorano, kjer bi imela biti promovacija, je zapustil Maasen dvorano in promovacija je bila pri zaprtih vratih v pisarni. Potem je zapustil Maasen vseučiliščno poslopje pri drugih vratih. — Dijaki so se bili razgubili.

Deželni zbori spodnje-avstrijski, šlezski in solnograški so že sklenjeni. Dolenje-avstrijski se je letos vtikoval v reči, ki sezajo čez mejo posameznih dežel in zadevajo celo državo. Gospodje Suess in tovariši so najbrže mislili, da sede v državnem zboru. — Stajarski deželni zbor je železnici Spielfeld-Radgona dovolil 10letno podporo, vsako leto po 8000 gld., ako se naredi do konca l. 1885. To je Radgonce tako razveselilo, da so 21. t. m. mesto okinčali, po bližnjih gorah kresove zažgali in tako svoje veselje razodeli bližnjim in daljnim sosedom. — Danes (25. junija) sta se šla zbor kranjski in dalmatinski, 29. t. m. pa se začne zbor bukovinski, deželni zbor česki se snide 5. julija, goriški in isterski pa 16. avgusta. Gališki, moravski, gorenje-avstrijski, koroški, tržaški in predarelski pa bodo menda sklicani v mesecu septembru.

Vnanje države.

Iz Berolina, 22. junija. Poslaniška zbornica je sprejela član 1. cerkvene predloge pri drugem posvetovanju nespremenjen s 245 glasovi zoper 87. Minister prosvete je rekel, vlada pričakuje, da bode Rim pozneje pritrdil predlogi, kakor v Avstriji. Ako cerkev postave ne sprejme in pričakovani mirni čas ne nastopi, morejo nastopiti za državo nevarni časi. Vlada vendar zaupa, da pride po pričetem potu do miru.

v Pomorje; Avgust je zopet zavzel prestol poljski. Glavna borba se je prenesla iznova na obale baltijskega morja: Rigo, Dinaminde, Pernavo, Revelj, Viborg in Keksholm so osvojili Rusi l. 1710; takrat je omožil Peter svojo bratranko Ano Ivanovno za vojvodo Kurlandskega. Ali l. 1711 je moral Peter zapustiti sever, ker se je Karlu XII. in poslancu francoskemu posrečilo nagovoriti Turško na vojso proti Rusiji.

Turška vojna. Ko je Peter zvedil, da so njegovega poslanca v semibašni (sedmero-torni) dvorec zaprli, začel se je početkom l. 1711 pripravljati za vojso; pri tem pa je bila njegova bojna osnova razširjena v sreč turške države s pomočjo enovernega in večidel enoplemenega naroda. Moldavei, Valahi, Srbi, Črnogorci so mu obečali pomoči, tudi Avgust poljski je obljubil postaviti 30.000 mož v boj; zaveznikov se je moglo tedaj zbrati do 90.000, a Rusov samih je bilo 40.000 mož. Peter se je dal po teh obečanjih zavesti, ter je prišel v tak položaj, v kakoršnjem se je nedavno nahajal Karl XII. v Malorusiji. Peter se je po-

dal v Moldavijo skoz stepo v letni vročini, ki je jako iztrošila njegovo vojso; moldavski gospodar Kantemir je obečal Rusom pripraviti živeža, ali kot slabeji med dvema silnima, se s početka hlinil, boječ se Turkov ter se tako dolgo činil vernim sultanu, dokler niso prednje straže ruske prispele do Jašija (glavno mesto Moldavije, 100.000 prebivaleev, blizu Pruta, v močvirnem kraju, znatno tržišče). Malo velmož moldavskih se je ravnalo po njegovem primeru, in zveza s Kantemirom, drugač prav razumnim in razboritim možem, je Petru tako malo pomogla, kakor poprej Karlu XII. zveza z Mazepo. Hrana ni bila pripravljena, in gospodar vlaški Brankovan se je vkljub svojemu obečanju zedinil s Turki, ki so pod vodstvom velikega vezira že prestopili Donovo. 9. julija je bil Peter na bregu reke Pruta s svojo vojso (38.000 mož) obkrožen od Turkov, katerih je bilo do 200.000. Napad Turkov je bil odbit z velikim njihovim zgubitkom; ali negledeč na to bil je položaj ruske vojske radi pomanjkanja hrane in vode jako zdvojen. V bojnem veču je bilo sklenjeno predložiti veziru

mir in le-ta je pristal na ta predlog in sicer radi tega, ker so se janičarji bunili ter ne hoteli biti z Rusi, katerih hrabrost so nedavno izkusili in ker se je raznesel glas, da je ruski general Renne odposlan od Petra vzel Brajlo (v Vlaškej na Donavi, izvozi žito za Črno morje, čistilnice petroleja, 30.000 prebivaleev), ter se zagrozil porušiti most na Donavi. Se vé, da pogodbe mira za Petra niso mogle biti ugodne; on je moral Turkom vrniti Azor ter tri od Rusov sezidane trdnjave, obljubiti ne mešati se v zadeve Poljske ter dovoliti Karlu XII. slobodni prolaz v njegovo kraljestvo. Peter je o tem zaključku mira senatu tako-le pisal: „Če tudi to delo ni brez pečali, kajti izgubiti moramo nekaj mest, za ktera smo uložili toliko truda in gubitkov; vendar pa mislim, da se bode s tem gubitkom jako uvrstila druga stran (namreč na baltiskem morju), ktera nam je nedvojbeno koristnejša“.

(Dalje prih.)

Med Rusijo in Vatikanom bode menda osnovana diplomatska zveza. Za to častno službo javno mnenje imenuje Boute-niev-a, ki je baje svetemu očetu zelo priljubljen.

Švica. Mlsgp. škof Mermillod se je vladi v Waadtlandu predstavil. 12. t. m. je bil sprejet v gradu Lausanne, spremljeval ga je generalvikar in dva druga duhovna. Množica, ki je čakala pred gradom, se je odkrila. Državni kancelar, polkovnik Lacombe, je peljal škofa v dvorano, kjer ga je v to poslani odbor čakal. Škof se je zahvalil državnemu svetu za naglo priznanje njegove izvolitve ter izrekel nado, da bode dovršil delo sprave in da bode deloval vzajemno z deželskimi oblastmi v pravni in gospodarski prosep naroda. Predsednik državnega sveta Band je sprejel dana zagotovi-la miru in sprave razburjenih duhov ter izrekel škofu „dobro došli“.

Xeres, 19. junija. Sedemnajst članov „črne roke“, ki so bili obdolženi umora Blanco-ta, je bilo sojenih, obsojenih je 7 na smrt, 8 na delo ves čas življenja.

Izvirni dopisi.

Iz Gorij, 24. junija. (*Blagoslovljenje zastave bralnega društva*) vršilo se je danes ob pol desetih dopoldne prav slovesno. Pred cerkvijo, kjer se je opravljala svečanost, zbralo se je bilo prav obilo ljudstva obojega spola, ki je pazljivo poslušalo slavnostni govor, ki ga je imel državni in deželni poslanec g. Karol Klun. Za botro novi zastavi je bila Anica Žvegeljnova, soproga posestnika Martina Žvegeljna, za botra pa državni poslanec g. dr. Jož. Poklukar, ki se pa zaradi obilnega posla ni mogel osebno vdeleževati slovesnosti ter ga je zastopal učitelj ljubljanske mestne šole g. Žumer. Jako krasna sta trakova, eden bel, ki so ga gorjanske dekleta in eden rudeč, ki so ga gorjanski fantje darovali in na zastavo pripeli. Po blagoslovljenji podalo se je društvo s prišlimi gosti, med katerimi jih je bilo tudi nekaj iz Ljubljane, v cerkev, kjer je imel g. Klun peto mašo s pridigo in pri kateri so se odlikovali pevec bralnega društva s svojimi krepkimi glasovi. Popoldne bila je pa na dolgem Brdu v gostilni Poklukarjevi zabava s tombolo, pri kateri se je bilo zbralo tudi prav obilo vdeležnikov. Da je streljanje z možnarji povzdigovalo svečanost mi ni treba posebej omenjati, pač pa ne smem zamolčati, da botra in družice so bile prišle v narodnih pe-čah, ki jih v Gorjah že dolgo ni bilo videti, dasiravno so naj bolj praznično narodno kri-valo.

Z Jesenic. Dne 21. junija, to je, na sv. Alojzija dan, je bilo prvo sveto obhajilo za šolsko mladost, slovesnost je bila izvrstna in ginja.

Ne morem zamolčati, ter naznanim trud našega gospoda kaplana in gospod učitelja, hvala njima!

Bili so otroci, katerih je bilo za prvo sv. obhajilo pripravljenih 26, ob sedmih zjutraj, kakor jim je bilo naročeno, v šoli skupaj zbrani, potem sta jih iz šole gosp. kaplan in gosp. učitelj med zvonjenjem spremila do cerkve; si-ecer pa opomnim, da je bila pri tej slovesnosti vsa šolska mladina. Predno se je začela slo-vesna sv. maša, so peljali gospod kaplan otroke h krstnemu kamenu, kjer so združeno vsi sku-paj še enkrat na glas ponovili krstno obljubo. Potem se je pričela slovesna sv. maša, bilo je ginja viditi, kako so otroci redno, dekleta belo občene, z venci na glavi, dečki pa, kakor tudi dekleta s šopki, mašnimi bukvicami in s

svečo v rokah okoli altarja stali. Bil je tudi govor ali pridiga, katera ni samo mladine, am-pak tudi odrasčene, posebno pa starše, do solz ganila.

Po zavzivanju je bil zopet nagovor in po-tem obhajilo prvencev. Po končani službi Božji „Te Deum laudamus“, in potem so bili otroci od gosp. kaplana in gosp. učitelja s cerkve-nimi zastavami (banderji) med veličastnim zvonjenjem spremljeni v šolo, kar je bilo za vsakterega ginja. Veselja otrok tega dneva skoraj ni dopovedati, le kdor jih je zjutraj zgo-daj vstajati videl, ga ume. Potem so bili otroci z darili obdarovani, katere sta gospoda dobrovoljno iz svojega darovala, spušeni so bili potem do ene ure popoldne, da naj gre vsak na svoj dom, a s tem pristavkom, da ob imenovanju uri se morajo zopet vsi skupaj sni-diti, da jih bodeta omenjena gospoda uro hoda na Dobravo spremila, in tamkej še enkrat pogostila.

Mislimo, da si bo ta dan vsak prvenec, in tudi sleherni, ki je bil pri tej slovesnosti pričujoč, zapomnil. Zatorej hvala in čast učiteljema naše šolske mladosti, naj jima povrne Najvikši.

Iz Prečine. 22. t. m. v četrtna eno nas je nesreča ognja obiskala. Med silnim vihar-jem, dežjem in točo, katera pa ni škode uči-nila, je treščilo v hlev Florijana Šetine, v sredi vasi, zraven katerega je pogorel tudi hlev A. Oklešana ter hlev s skednjem Jožefa Šulea. Velika dobrota je bila, da je dež lil in da so zraven stoječe hiše z opeko krite, sicer bi bilo po celi vasi, katera je bila pred 25 leti pogo-rela. Ljudje so hitro gasili, a tudi požarna straža iz Novega mesta je prihitela, a pre-pozno.

Poškodovanih ni bil nobeden zavarovan. Pri požaru se je tukajšni oštir „pri Petriču“ hrabro obnašal. Bog plati vsem, kateri so k gašenju pripomogli! Pogrešamo strelovoda na farni cerkvi; posebno naj bi gospodarji svoja pohištva zavarovati dali, ker nesreča ni nikoli vgnana.

Domače novice.

(*G. deželni predsednik Winkler*) je kot vitez železne krone II. vrste od cesarja po-vzdignjen v baronski stan. Vsoboto, ko se je novica raznesla po Ljubljani, hitelo je vse g. deželnemu predsedniku čestitat k tej visoki in pošteno zasluženi časti. Tudi mi se vo-šilecem pridružimo ter prav iz srea čestitamo g. deželnemu predsedniku, s čigar proslavlje-njem je proslavljen celi narod slovenski.

(*Za deželnega glavarja Kranjskega*) ime-novan je grof Thurn, za namestnika njego-vega pa ljubljanski župan Peter Grasselli.

(*Narodni deželni poslanci*) so v nedeljo osnovali svoj klub, ter so za načelnika soglasno izvolili g. Svetca. Volitev treh podpredsed-nikov se je preložila na drugo sejo, ker je ne-kaj poslancev še manjkalo.

(*Ministerski predsednik grof Taaffe*) pojde 1. julija v Gradec, tam bode dva dni in se bode povrnil na Dunaj. V Ljubljano pojde 11. julija in bode ostal dva dni. Spremljal ga bode obakrat dvorni svetovalec pl. Stummer.

(*Pridvorni dostojanstveniki*) se bodo med drugim predstavili svitlemu cesarju 12. julija ob 10. uri v deželnem dvoru.

(*Zrelostna izpraševanja*) pričela so se vče-raj na tukajšni c. kr. realki in na c. kr. učiteljski pripravnici.

(*Ustanovni odbor društva ljubljanske ku-hinje*) je preteklo sredo 20. t. m. iz med opra-vilnega odbora 15 udov izvolil opravilnike. Prvomestnik je mestni blagajnik g. Hengthaler; prvomestniku namestnik g. Dreise; blagajnik: g. Albin Ahčin; tajnik g. dr. Stare; ekonom: c. kr. stotnik g. Vincenc Hübschman; izmed gospa je prednica v kuhinji gospa Hübsch-manova, in nje namestnica gospa Karolina Ahnova. — O slavnostnih dneh meseca julija imajo pristop razen povabljenih gospodov le delavni in podporni udje društva.

(*Iz mestnega zbora Ljubljanskega.*) Na-vzočnih je 24 odbornikov, predseduje župan gosp. Grasselli. Župan naznani, da je umrl baron Anton Codelli v svoji oporoki volil ubo-gim ljubljanskega mesta 300 gold. in od teh posebno ubogim sv. Petra fare 100 gold. To svoto je vdova magistratu izročila, za kar se bode župan javno zahvalil. Gosp. dr. Moše podaril je mestu lepo belo-zeleno zastavo z vdelanim grbom, za kar se mu izreče zahvala.

Dr. pl. Schrey odpovedal se je s pismom dne 17. maja t. l. pravnim zastopnikom ljubljanskega mesta. Ker teče ravno važna pravda mesta proti g. Withalmu, izjavi gosp. župan, da je izročil provizorno pravno zastop-stvo odvetniku g. dr. Jakobu Mundi. Ker pa ima mestni zbor nastaviti pravnega zastopnika, vpraša g. župan, ali se g. dr. Munda tudi definitivno postavi. Zbor pritrdi jednoglasno.

Gosp. župan izjavi, da bode g. dr. pl. Schrey-u izrekel za izvrstno pravno zastopanje ljubljanskega mesta zahvalo, čemur zbor pri-trdi.

G. dr. Zarnik poroča v imenu pravnega in personalnega odseka o imenovanju okrajnih predstojnikov. Personalni odsek nasvetuje, naj se namesto umrlega g. Frana Šustersiča za Karlovsko cesto in Kurjo vas imenuje g. Karol Lahajner, hišni posestnik in magistratni vradnik, namesto umrlega Ignacija Brenceta za Gradišče g. Josip Materže, trgovec in hišni posestnik.

Ker je drugim okrajnim predstojnikom tudi potekla triletna doba, nasvetuje odsek, da se vnovič za postavno dobo potrdé gg.: Ma-tija Gerber, Fran Lukman, Anton Marn, Fran Marolt, Martin Peruzzi, Nikolaj Špindler in Fran Trtnik. Tem nasvetom zbor pritrdi.

Gosp. dr. Moše poroča v imenu finanč-nega odseka o poročilu stroškov za vzdrževanje realkega poslopja in o računu zadnjega če-trtletja za vradne potrebščine pri magistratu, kar zbor brez razgovora odobri. Vradniški siroti Mariji Guttmanovi dovoli se po nasvetu dr. Moše-ta 60 gold. miloščine skozi tri leta.

Gosp. Hribar poroča v imenu odseka za mestno olupšavo o napravi novih klopi v La-termanovem drevoredu. Imenovanemu odseku je pri predštevju za lansko leto ostalo 300 gl. za novo železno omrežje pri gradu v Tivoli namesto starega lesenega, in odbor ga je hotel napraviti po načrtih gosp. Tönnies. Preisko-vaje zid in stopnjice se je najdlje, da zid ne more nositi železne ograje. Ker za prezidanje letos ni dovolj časa, nasvetuje odsek, da naj se za ta denar napravi 30 klopi takih, kakor so v zvezdi, sedanje lesene pa kamnitne naj se pa odpravijo. Župan je v imenu magistrata zoper tak nasvet, ker se zanj nič ne mudi, ker je nadzorovanje težko in je obrok za tako delo vže precej pozno v letu in bi pre-našanje prizadevalo mnogo troškov. Dr. Blei-weis je zoper premakljive klopi, in ker grad Tivoli ne spada pod Ljubljano, je nadzorovanje težavno. Gosp. Pakič je za odborov nasvet,

